

KONINKRIJK BELGIE.

ROYAUME DE BELGIQUE.

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE.

AVIS DU CONSEIL D'ETAT.

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, eerste kamer, op 3 juli 1992 door de Minister van Sociale Zaken verzocht hem, binnen een termijn van ten hoogste drie dagen, van advies te dienen over een ontwerp van koninklijk besluit "tot wijziging van het koninklijk besluit van 3 februari 1975 tot uitvoering van artikel 121, 11°, van de wet van 9 augustus 1963 tot instelling en organisatie van een regeling voor verplichte ziekte- en invaliditeitsverzekering", heeft op 7 juli 1992 het volgende advies gegeven :

Le CONSEIL D'ETAT, section de législation, première chambre, saisi par le Ministre des Affaires sociales, le 3 juillet 1992, d'une demande d'avis, dans un délai ne dépassant pas trois jours, sur un projet d'arrêté royal "modifiant l'arrêté royal du 3 février 1975 portant exécution de l'article 121, 11°, de la loi du 9 août 1963 instituant et organisant un régime d'assurance obligatoire contre la maladie et l'invalidité", a donné le 7 juillet 1992 l'avis suivant :

Om overeenkomstig het bepaalde in artikel 84, tweede lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, ingevoegd bij de wet van 15 oktober 1991, het spoedeisend karakter van de adviesaanvraag te staven, wordt aangevoerd wat volgt :

"De reden voor de hoogdringendheid is dat de ziekteverzekering zo spoedig mogelijk moet kunnen beschikken over de bijkomende inkomsten waarin het koninklijk besluit voorziet en dat de toepassing van de besluiten een tijdige informatie van de betrokkenen noodzakelijk maakt".

I. DRAAGWIJDTE VAN HET ONTWERP.

De wijzigingen die het ontwerp in het koninklijk besluit van 3 februari 1975 tot uitvoering van artikel 121, 11°, van de wet van 9 augustus 1963 tot instelling en organisatie van een regeling voor verplichte ziekte- en invaliditeitsverzekering, beoogt aan te brengen zijn van tweeërlei aard.

Er zijn enerzijds wijzigingen welke voortvloeien uit het feit dat, wat de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen betreft, de wet van 21 november 1989 in de plaats van die van 1 juli 1956 is gekomen (de artikelen 1, 2, 3, 8 en 9 van het ontwerp).

Er zijn anderzijds wijzigingen welke ertoe strekken het Rijksinstituut voor ziekte- en invaliditeitsverzekering in de plaats van de Minister van Sociale Voorzorg of de door

.../...

hem aangewezen ambtenaar bevoegd te maken voor het verrichten van bepaalde taken inzake de aangiften tot staving van de aan het Rijksinstituut verschuldigde premies en bijdragen bedoeld in artikel 121, 11°, van de wet van 9 augustus 1963, en inzake de berekening en de inning van die premies en bijdragen (de artikelen 4 tot 7 van het ontwerp).

II. OPMERKINGEN.

Aanhef.

Men schrijve in fine van de eerste aanhefbepaling "... en de wet van 26 juni 1992;".

In de tweede aanhefbepaling schrappe men de verwijzing naar het koninklijk besluit van 20 mei 1976 aangezien de daarbij ingevoegde wijziging niet meer van kracht is.

Wat de derde en de vierde aanhefbepaling betreft, zal men er oog voor hebben dat het Arbeidshof van Brussel in drie arresten van 16 januari 1992 tot de bevinding is gekomen dat de in artikel 15 van de wet van 25 april 1963 vervat liggende adviesverplichting een vormvereiste uitmaakt waaraan enkel kan worden voorbijgegaan mits op de spoedeisendheid - waarvan artikel 15 melding maakt - een beroep wordt gedaan op grond van toereikende, door de rechter te toetsen motieven.

.../...

Artikel 1.

1. Artikel 121, 11°, van de wet van 9 augustus 1963 tot instelling en organisatie van een regeling voor verplichte ziekte- en invaliditeitsverzekering, werd recent gewijzigd door de wet van 26 juni 1992 houdende sociale en diverse bepalingen. Desondanks is in de betrokken wetsbepaling nog sprake van de wet van 1 juli 1956 betreffende de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen. Het kan nochtans geen twijfel lijden dat de wet van 21 november 1989, waarnaar in artikel 1 van het ontwerp wordt verwezen, in de plaats is gekomen van de wet van 1 juli 1956, welke trouwens door de eerstgenoemde wet werd opgeheven. Derhalve dient voor de toepassing van het ontworpen besluit artikel 121, 11°, van de wet van 9 augustus 1963, in die zin te worden gelezen.

2. Gelet op het bepaalde in hoofdstuk III van de wet van 21 november 1989 en rekening gehouden met de aan de Raad van State gegeven toelichting, late men het nieuw artikel 1, eerste lid, van het koninklijk besluit van 3 februari 1975, bij voorkeur aanvangen als volgt :

"Aan iedere verzekeringnemer die verplicht onder het toepassingsgebied van de wet van 21 november 1989 betreffende de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen valt ...".

.../...

3. In hetzelfde lid van het nieuw artikel 1 van het koninklijk besluit van 3 februari 1975, dienen de woorden "ander dan rollend spoorwagematerieel" te worden geschrapt vermits de betrokken soort van rij- en voertuigen blijkens artikel 1 van de wet van 21 november 1989 niet onder de toepassing van die wet valt.

4. Zoals het tweede lid van het nieuw artikel 1 van het koninklijk besluit van 3 februari 1975 is geformuleerd, moet eruit worden afgeleid dat motorrijtuigen met betrekking tot welke een toeslag van 10 pct. verschuldigd is, enkel de motorrijtuigen zijn voor "toerisme en zaken" of voor "gemengd gebruik", dan wel de "tweewielige en gelijkgestelde motorrijtuigen".

Door het hanteren van deze begrippen willen de stellers van het ontwerp blijkbaar aansluiten bij de terminologie van bijlage 1 van de in het betrokken lid vermelde besluiten. Er moet echter worden vastgesteld dat in geen van die bijlagen een omschrijving wordt gegeven van motorrijtuigen voor "toerisme en zaken" of voor "gemengd gebruik".

Evenmin is duidelijk of de verwijzing naar de betrokken bijlagen zich beperkt tot bepaalde rubrieken ervan. Naar het zeggen van de gemachtigde ambtenaar zou het wel degelijk de bedoeling zijn om de verwijzing beperkt te houden tot inzonderheid de rubrieken I en II van de beoogde bijlagen. Dit blijkt echter niet uit de tekst van het ontwerp.

.../...

Zowel het ontbreken van een precieze omschrijving van een aantal van de gehanteerde begrippen als de weinig adekwate verwijzing naar de betrokken bijlagen zijn van aard de rechtszekerheid in het gedrang te brengen.

Daarenboven kan men niet eraan voorbij dat de tekst van het ontworpen artikel 1, tweede lid, van het koninklijk besluit van 3 februari 1975, sterk afwijkt van die van artikel 121, 11°, tweede lid, van de wet van 9 augustus 1963, blijkens welke de in dat lid beoogde reductie van de bijslag enkel mogelijk is voor de door de Koning te bepalen categorieën van motorrijtuigen die "voor het professioneel vervoer van goederen of personen worden gebruikt".

Indien in het ontwerp andere motorrijtuigen zouden zijn bedoeld dan die welke artikel 121, 11°, tweede lid, van de wet van 9 augustus 1963, beoogt, moet ertoe worden besloten dat voor het nieuw artikel 1, tweede lid, van het koninklijk besluit van 3 februari 1975, niet een voldoende rechtsgrond kan worden gevonden in artikel 121, 11°, van de wet van 9 augustus 1963.

Artikel 4.

De Nederlandse en de Franse tekst van het nieuw artikel 5 van het koninklijk besluit van 3 februari 1975 zijn niet met elkaar in overeenstemming.

In de Nederlandse tekst moet worden geschreven :

.../...

"... alle aangiften tot staving van de aan het Rijksinstituut verschuldigde sommen toezenden ...".

In de Franse tekst schrijve men :

"... sont tenus de transmettre à l'Institut national dans la forme ...".

Artikel 5.

Men schrijve : "In artikel 6, eerste lid, van hetzelfde besluit ...".

Artikel 6.

In 2º, schrijve men :

"2º in het derde lid worden de woorden "de Minister of op vorenbedoelde ambtenaar" vervangen ...".

Artikel 9.

Duidelijkheidshalve vervange men de woorden "vanaf de inwerkingtreding van dit besluit" door de woorden "vanaf 1 augustus 1992".

Pour justifier le caractère urgent de la demande d'avis, conformément à l'article 84, alinéa 2, des lois coordonnées sur le Conseil d'Etat, inséré par la loi du 15 octobre 1991, la motivation suivante est avancée :

"De reden voor de hoogdringendheid is dat de ziekteverzekering zo spoedig mogelijk moet kunnen beschikken over de bijkomende inkomsten waarin het koninklijk besluit voorziet en dat de toepassing van de besluiten een tijdige informatie van de betrokkenen noodzakelijk maakt".

I. PORTEE DU PROJET.

Les modifications que le projet tend à apporter à l'arrêté royal du 3 février 1975 portant exécution de l'article 121, 11°, de la loi du 9 août 1963 instituant et organisant un régime d'assurance obligatoire contre la maladie et l'invalidité, sont d'une double nature.

Il y a, d'une part, des modifications découlant du fait qu'en ce qui concerne l'assurance obligatoire de la responsabilité en matière de véhicules automoteurs, la loi du 21 novembre 1989 s'est substituée à celle du 1er juillet 1956 (les articles 1er, 2, 3, 8 et 9 du projet).

Il y a, d'autre part, des modifications tendant à habiliter l'Institut national d'assurance maladie-invalidité, au lieu du Ministre de la Prévoyance sociale ou du fonctionnaire désigné par lui, à accomplir des tâches déterminées en matière de déclarations justificatives des primes et cotisations dues à l'Institut national, visées à l'article 121, 11°, de la loi du 9 août 1963, et en matière

.../...

de calcul et de perception de ces primes et cotisations (les articles 4 à 7 du projet).

II. OBSERVATIONS.

Préambule.

Il conviendrait d'écrire in fine du premier alinéa du préambule : "... et la loi du 26 juin 1992;".

Au deuxième alinéa du préambule, il y aurait lieu de supprimer la mention de l'arrêté royal du 20 mai 1976, la modification introduite par cet arrêté n'étant plus en vigueur.

Quant aux troisième et quatrième alinéas du préambule, il conviendrait de ne pas perdre de vue que dans trois arrêts du 16 janvier 1992, la Cour du travail de Bruxelles a constaté que l'obligation de consultation, inscrite à l'article 15 de la loi du 25 avril 1963, constitue une formalité à laquelle il ne peut être passé outre que s'il est recouru à l'urgence - mentionnée à la disposition précitée de la loi du 25 avril 1963 - sur la base de motifs suffisants, qu'il appartiendra au juge d'apprécier.

Article 1er.

1. L'article 121, 11°, de la loi du 9 août 1963 instituant et organisant un régime d'assurance obligatoire contre la maladie et l'invalidité a été modifié récemment

.../...

par la loi du 26 juin 1992 portant des dispositions sociales et diverses. La disposition législative précitée n'en continue pas moins de faire mention de la loi du 1er juillet 1956 relative à l'assurance obligatoire de la responsabilité civile en matière de véhicules automoteurs. Il est cependant hors de doute que la loi du 21 novembre 1989, à laquelle se réfère l'article 1er du projet, s'est substituée à la loi du 1er juillet 1956, qui a d'ailleurs été abrogée par la loi précitée en premier lieu. Il conviendra, dès lors, en vue de l'application de l'arrêté en projet, de lire l'article 121, 11°, de la loi du 9 août 1963 dans le sens indiqué.

2. Vu les dispositions du Chapitre III de la loi du 21 novembre 1989 et compte tenu des précisions qui ont été fournies au Conseil d'Etat, il serait préférable d'écrire au début de l'article 1er, alinéa 1er, nouveau, de l'arrêté royal du 3 février 1975 :

"Il est imposé à tout preneur d'assurance, obligatoirement assujetti à la loi du 21 novembre 1989 relative à l'assurance obligatoire de la responsabilité en matière de véhicules automoteurs ...".

3. Au même alinéa de l'article 1er, nouveau, de l'arrêté royal du 3 février 1975, il y aurait lieu de supprimer les mots "autre que ferroviaire", le type de véhicules concerné ne tombant pas, aux termes de l'article 1er de la loi du 21 novembre 1989, sous le coup de cette loi.

.../...

4. Tel qu'est formulé l'alinéa 2 de l'article 1er, nouveau, de l'arrêté royal du 3 février 1975, il convient d'en déduire que les véhicules automoteurs pour lesquels un supplément de 10 p.c. est dû, sont les seuls véhicules automoteurs "à usage de tourisme et d'affaires" ou "à usage mixte", ou encore les "véhicules automoteurs à deux roues et assimilés".

En recourant à ces notions, les auteurs du projet entendent manifestement adopter la terminologie de l'annexe 1 des arrêtés mentionnés dans l'alinéa concerné. Il convient cependant de constater qu'aucune de ces annexes ne donne une définition de véhicules automoteurs "à usage de tourisme et d'affaires" ou "à usage mixte".

Il n'apparaît pas non plus clairement si la référence aux annexes concernées se limite à des rubriques déterminées de celles-ci. Selon les déclarations du fonctionnaire délégué, les auteurs du projet auraient effectivement l'intention de limiter cette référence, notamment aux rubriques I et II des annexes visées. Cette intention n'apparaît cependant pas du texte du projet.

Tant l'absence d'une définition précise de plusieurs des notions utilisées que la référence peu adéquate aux annexes concernées sont de nature à compromettre la sécurité juridique.

Au surplus, il s'impose de constater que le texte de l'article 1er, alinéa 2, en projet, de l'arrêté royal du 3 février 1975 s'écarte très sensiblement de celui de

.../...

l'article 121, 11°, alinéa 2, de la loi du 9 août 1963, selon lequel la réduction, visée dans cet alinéa, n'est possible que pour les "catégories, à déterminer par (le Roi), de véhicules automoteurs qui sont utilisés pour le transport professionnel de marchandises ou de personnes".

Dans le cas où le projet viserait des véhicules automoteurs autres que ceux visés à l'article 121, 11°, alinéa 2, de la loi du 9 août 1963, il y aurait lieu de conclure que l'article 1er, alinéa 2, nouveau, de l'arrêté royal du 3 février 1975, ne trouve pas un fondement légal suffisant dans l'article 121, 11°, de la loi du 9 août 1963.

Article 4.

Il y a une discordance entre le texte français et le texte néerlandais de l'article 5, nouveau, de l'arrêté royal du 3 février 1975.

Il conviendrait d'écrire dans le texte néerlandais :

"... alle aangiften tot staving van de aan het Rijksinstituut verschuldigde sommen toezenden ...".

Dans le texte français, il y aurait lieu d'écrire :

"... sont tenus de transmettre à l'Institut national dans la forme ...".

.../...

Article 5.

Il y aurait lieu d'écrire : "A l'article 6, alinéa 1er, du même arrêté ...".

Article 6.

Dans le texte néerlandais du 2º, on écrira :

"2º in het derde lid worden de woorden "de Minister of op vorenbedoelde ambtenaar" vervangen ...".

Article 9.

Dans un souci de clarté, il y aurait lieu de remplacer les mots "à partir de l'entrée en vigueur du présent arrêté" par les mots "à partir du 1er août 1992".

De kamer was samengesteld uit

La chambre était composée de

de Heer : H. COREMANS,
Monsieur :

kamervoorzitter,
président de chambre,

Mevrouw : S. VANDERHAEGEN,
Madame :
de Heer : M. VAN DAMME,
Monsieur :

staatsraden,
conseillers d'Etat,

Mevrouw : A. TRUYENS,
Madame :

toegevoegd griffier,
greffier assumé.

De overeenstemming tussen de Nederlandse en de Franse tekst werd nagezien onder toezicht van Mevr. S. VANDERHAEGEN.

Het verslag werd uitgebracht door de H. D. ALBRECHT, auditeur. De nota van het Coördinatiebureau werd opgesteld en toegelicht door de H. K. VERMASSEN, referendaris.

La concordance entre la version néerlandaise et la version française a été vérifiée sous le contrôle de Mme S. VANDERHAEGEN.

Le rapport a été présenté par M. D. ALBRECHT, auditeur. La note du Bureau de coordination a été rédigée et exposée par M. K. VERMASSEN, référendaire.

DE GRIFFIER - LE GREFFIER,

DE VOORZITTER - LE PRESIDENT,

A. TRUYENS.

H. COREMANS.